

BĒRNU LIETU SADARBĪBAS PADOMES SĒDES

PROTOKOLS

Rīgā

Nr.1

2026.gada 23.septembrī

Veids un vieta: klātie, Bērnu aizsardzības centrs, Citadeles 7 korp. 69, 1.stāva zāle

Vada: **Krists Bergans-Berģis**, Labklājības ministrijas parlamentārais sekretārs

Padomes locekļi vai to deleģētie pārstāvji:

Līga Āboliņa	Veselības ministrijas parlamentārā sekretāre
Krišs Lipšāns	Ministru prezidenta padomnieks
Jānis Bekmanis	Iekšlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks
Inese Fecere-Antipova	Biedrības "Latvijas Bērnu labklājības tīkls" valdes locekle
Rūdolfs Kalvāns	Izglītības un zinātnes ministres biroja vadītājs
Gints Kaminskis	Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis
Gunita Kovaļevska	Bērnu aizsardzības centra vadītāja
Baiba Mūrniece	Kultūras ministrijas valsts sekretāra vietniece kultūrpolitikas jautājumos
Viesturs Vitovskis	Tieslietu ministrijas parlamentārais sekretārs
Evisa Stankus	Biedrības "Latvijas Bērnu labklājības tīkls" koordinatore
Ainārs Mežulis	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas parlamentārais sekretārs
Pēteris Vilks	Valsts kancelejas direktora vietnieks valsts attīstības jautājumos

Padomes locekļi, kuri sēdē nepiedalās:

Hosams Abu Meri	Veselības ministrs
Krists Avots	Ministru prezidenta parlamentārais sekretārs
Laila Balode	Biedrības "Latvijas Bērnu labklājības tīkls" valdes locekle
Jānis Dombrava	Iekšlietu ministrs
Ilze Indriksone	Izglītības un zinātnes ministre
Liene Lācekle	Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas valdes locekle
Nauris Puntulis	Kultūras ministrs
Edvards Smiltēns	Tieslietu ministrs
Edgars Tavors	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrs

Citi dalībnieki:

Ilze Kurme	Labklājības ministrijas Bērnu un ģimenes politikas departamenta direktore
Vita Vīlistere	Labklājības ministrijas Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākā eksperte

Agnese Tomsone	Veselības ministrijas Eiropas Savienības fondu departamenta direktore
Liene Skuja	Veselības ministrijas Psihiskās veselības, atkarību profilakses un integrēto pakalpojumu nodaļas vecākā eksperte
Irēna Putane	Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākā eksperte
Ilze Rudzīte	Latvijas Pašvaldību savienības padomniece veselības un sociālajos jautājumos
Kristīne Ķipēna	Tieslietu ministrijas Nozaru politikas departamenta Kriminālsodu izpildes politikas nodaļas vadītāja
Anastasija Jumakova	Tieslietu ministrijas Bērnu un jauniešu tiesību departamenta direktore
Luīze Utāne	Tieslietu ministra ārstata padomniece bērnu un jauniešu jautājumos
Nita Jirgensone	Valsts kancelejas Pārresoru koordinācijas departamenta Valsts attīstības nodaļas konsultante
Ilona Linde	Valsts probācijas dienesta vadītāja vietniece funkciju jautājumos

Protokolē: Inuta Iļmenova, Labklājības ministrijas Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākā eksperte

Sēdi sāk plkst.15:30

Darba kārtība:

1. Prezentācija par pārskatu “Pārskats par nepilngadīgo noziedzības stāvokli un noziedzīgos nodarījumos cietušajiem bērniem 2025.gadā”.
2. Par starpinstitucionālās sadarbības principu nostiprināšanu bērnu tiesību aizsardzībā: Ministru Kabineta 2017. gada 12. septembra noteikumu Nr. 545 “Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā” pārstrāde.
3. Eiropas Savienības fondu 2028. – 2034. plānošanas perioda prioritātes bērnu un ģimeņu jomā.

Sēdes atklāšana:

Krists Bergans-Berģis atklāj sēdi un iepazīstina klātesošos ar sēdes darba kārtību. Iebildumi par darba kārtību netiek saņemti.

1.

Prezentācija par pārskatu “Pārskats par nepilngadīgo noziedzības stāvokli un noziedzīgos nodarījumos cietušajiem bērniem 2025.gadā”.

(ziņo: I.Putane, K.Ķipēna, I.Linde, G.Kovaļevska)

Par apspriežamo jautājumu izsakās: K.Bergans-Berģis, R.Kalvāns, E.Stankus, G.Kovaļevska, I.Kurme, P.Vilks, L.Āboliņa.

I.Putane, K.Ķipēna, I.Linde, G.Kovaļevska: iepazīstina Bērnu lietu sadarbības padomes locekļus ar sagatavoto prezentāciju par pārskatu “Pārskats par nepilngadīgo noziedzības stāvokli un noziedzīgos nodarījumos cietušajiem bērniem 2025.gadā” (sk.1.pielikumu).

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

K.Bergans-Berģis: izsaka pateicību par prezentāciju un informē par dalību Narkotiku kontroles un narkomānijas ierobežošanas koordinācijas padomes un Nacionālās alkoholisma ierobežošanas padomes sēdē, kur tika analizēta iepriekš īstenoto pasākumu ietekme un sasniegtie rezultāti. Ierosina, nākamajos pārskata periodos atsevišķi atspoguļot īstenotos pasākumus un to ietekmi uz statistiskās rādītājiem, tādējādi nodrošinot iespēju izvērtēt gan sasniegtos pozitīvos rezultātus, gan jomas, kurās iecerētā ietekme nav sasniegta pietiekamā apmērā. Uzsver, ka šāda atskatīšanās ļautu identificēt veiksmīgās pieejas un nepieciešamības gadījumā pilnveidot turpmāk īstenojamus pasākumus.

R.Kalvāns: atbalsta ierosinājumu, norādot, ka šāda informācija būs lietderīga arī Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai.

E.Stankus: uzdod jautājumu par interneta drošības pasākumu finansējumu.

G.Kovaļevska: skaidro, ka, tā kā Drošāka interneta centra projekts netika apstiprināts, Bērnu aizsardzības centrs kopā ar Labklājības ministriju radīs iespēju novirzīt ap 30 000 *euro* izglītojošiem pasākumiem par interneta drošību izglītības iestādēm, bērniem un speciālistiem, ko Bērnu aizsardzības centrs vārdā īsteno Drošāka interneta centrs. Informē, ka Bērnu aizsardzības centrs bez papildu finansējuma turpina nodrošināt konsultācijas bērniem, pusaudžiem un vecākiem pa Uzticības tālruni. Vienlaikus norāda, ka ir iesniegts jauns projekta pieteikums Eiropas finansējuma saņemšanai, kurā piedalās arī Bērnu aizsardzības centrs.

K.Bergans-Berģis: norāda, ka daudzas iniciatīvas šobrīd ir saistītas ar Eiropas Savienības vai citu starpvalstu finanšu instrumentu finansējumu, tādēļ daudzos jautājumos šobrīd vērojams pārejas periods un neziņa par turpmāko finansējumu. Vienlaikus pauž pārliecību, ka, ņemot vērā digitālo apdraudējumu un drošības jautājumu aktualitāti, Eiropas Savienības finansējums šīm vajadzībām vienā vai citā formā tiks nodrošināts arī turpmāk. Vērš uzmanību uz to, ka šobrīd ir pārāgri prognozēt, kāda situācija veidosies starplaikā līdz jaunā finansējuma piesaistei, taču uzsver, ka digitālās drošības jautājumi saglabā aktualitāti.

R.Kalvāns: secina, ka nepilngadīgo izdarīto noziedzīgo nodarījumu skaits pieaug, bet ieslodzīto skaits Cēsu Audzināšanas iestādē samazinās, un, paplašinot ziņošanas iespējas, atklājas arvien vairāk vardarbības gadījumu, tostarp skolās.

K.Ķipēna: papildina, ka būtisks gadījumu skaits ietver arī bērnus, kuriem tiek piemēroti sabiedrībā izciešami sodi un kuri nonāk Valsts probācijas dienesta redzeslokā, kā arī bērnus, kuru lietas tiek izskatītas pašvaldību administratīvajās komisijās, piemērojot administratīvos sodus.

R.Kalvāns: norāda, ka savukārt no Bērnu aizsardzības centra sniegtās informācijas secināms, ka, ieviešot un paplašinot jaunus ziņošanas un anonīmās komunikācijas rīkus, atklājas ievērojams vardarbības gadījumu skaits izglītības iestādēs, kas iepriekš netika fiksēts.

G.Kovaļevska: piebilst, ka gadījumiem izglītības vidē ir maza saistība ar anonīmajiem ziņojumiem. Ar to starpniecību tiek saņemta informācija par dažādiem iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem, tostarp aprūpes pienākumu nepildīšanu. Norāda, ka vardarbības gadījumos izglītības iestādēs lietu ierosināšanai parasti nepieciešama identificējama un pārbaudāma informācija, tādēļ pārsvarā tiek saņemti vecāku vai citu personu parakstīti

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

iesniegumi. Savukārt anonīmie ziņojumi galvenokārt kalpo kā informācijas avots, kas ļauj vērst atbildīgo institūciju uzmanību uz iespējamām problēmsituācijām.

I.Kurme: piebilst, ka arī starptautiskā pētījuma PISA 2025 dati apliecina šo pieaugošo tendenci.

R.Kalvāns: noslēgumā secina, ka sniegtās prezentācijas apliecina vispārēju vardarbības, dusmu un agresijas pieaugumu sabiedrībā, ģimenēs un izglītības iestādēs, uzsverot, ka rādītāju samazinājums vērojams tikai atsevišķos izņēmuma gadījumos.

G.Kovaļevska: papildina, ka tā ir globāla problēma, ko ietekmē vispārējās sabiedrības tendences un komunikācijas vides maiņa. Vērš uzmanību uz to, ka pieaugušo vidū, īpaši sociālajos medijos, mazinās tolerance un savstarpējā cieņa, ko bērni pārņem savā uzvedībā. Uzsver, ka tādēļ Bērnu aizsardzības centrs mērķtiecīgi strādā ar bērniem, veicinot cieņpilnu attiecību veidošanu, izpratni par dažādību un emociju pašregulāciju, lai mazinātu vispārējo agresiju un savstarpējo vardarbību.

I.Kurme: piebilst, ka ziņošanas pieaugums saistīts arī ar sistēmu nostiprināšanos un lielāku uzticēšanos iestādēm.

G.Kovaļevska: piekrīt I.Kurmes piebildei un uzsver, ka fiksēto gadījumu skaita pieaugums pats par sevi neliecina par reālu vardarbības pieaugumu. Norāda, ka vardarbības gadījumi lielā mērā ir latenti, tādēļ ziņojumu un identificēto gadījumu skaita pieaugums drīzāk apliecina sabiedrības izpratnes uzlabošanos un gatavību ziņot arī par aizdomām. Uzsver, ka aktīvāka ziņošana ir vērtējama pozitīvi, jo tā ļauj atbildīgajām institūcijām savlaicīgi izvērtēt situāciju, noskaidrot faktiskos apstākļus un sniegt nepieciešamo atbalstu. Tādējādi statistikas pieaugums nav interpretējams kā dramatisks vardarbības pieaugums sabiedrībā.

K.Ķipēna: piebilst, ka valsts resursi pamatā tiek ieguldīti brīdī, kad gadījums jau ir kļuvis smags, nevis primārajā profilaksē, kas ir visefektīvākā, rada vismazāko kaitējumu un ir īstenojama pašvaldību un izglītības iestāžu līmenī. Uzsver, ka bērniem konstatētās cēloņproblēmas ir tādas pašas kā pieaugušajiem likumpārkāpējiem, tādēļ savlaicīgi sniegts atbalsts jau pirmsskolas un skolas vecumā būtiski mazinātu notiesāto personu skaitu nākotnē.

P.Vilks: norāda, ka ir izstrādātas dažādas programmas, no kurām absolūtais vairākums ir vērstas tieši uz bērniem. Informē, ka programmu ietekmes un rezultātu novērtēšana plānota 2027.–2028. gadā, lai gūtu objektīvus datus par to efektivitāti. Papildina, ka izstrādāts arī Vardarbības gadījumu risināšanas algoritms izglītības iestādēm, kas paredzēts reālās situācijas apzināšanai skolās. Uzsver – gadījumos, kad no izglītības iestādes netiek saņemti ziņojumi, tas ne vienmēr liecina par problēmu neesamību, bet var norādīt uz nepietiekamu problēmu identificēšanu un uzskaiti.

K.Ķipēna: piebilst, ka Vardarbības gadījumu risināšanas algoritmā identificētie riska faktori lielā mērā sakrīt ar tiem, kas raksturīgi pieaugušajiem likumpārkāpējiem. Uzsver, ka savlaicīga risku identificēšana un atbilstoša atbalsta sniegšana bērniem jau pirmsskolas un skolas vecumā var mazināt risku nākotnē izdarīt likumpārkāpumus vai nonākt tiesībsargājošo institūciju redzeslokā.

R.Kalvāns: jautā par sakarību starp ģimenes sociālekonomisko situāciju un likumpārkāpumiem.

K.Ķipēna: norāda, ka būtiskāka ir ģimenes emocionālā vide nekā materiālā situācija. Uzsver, ka bērnam, kurš jūtas aprūpēts, mīlēts un saprasts, ir mazāka vajadzība nodarīt pāri citiem.

K.Bergans-Berģis: piebilst, ka zemāki ienākumi rada augstāku risku, bet nenosaka iznākumu.

L.Āboliņa: uzsver, ka programmām, lai tās sniegtu vērā ņemamus rezultātus, jābūt mērķtiecīgi ieviestām, pietiekami ilgstoši īstenotām un sistemātiski monitorētām. Norāda, ka Narkotiku kontroles un narkomānijas ierobežošanas koordinācijas padomē un Nacionālajā alkoholisma ierobežošanas padomē prezentētās prevencijas programmas ir starp labākajām pasaulē, tomēr to ietekmes novērtēšanai nepieciešams laiks un pietiekama aptvere. Uzsver, ka, īstenojot programmas tikai 12-14 skolās, nav iespējams sagaidīt rezultātus visas valsts mērogā. Vērš uzmanību uz nepieciešamību savlaicīgi plānot ar Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstu ieviesto emocionālās labbūtības un vardarbības mazināšanas programmu ilgtspēju pēc ārējā finansējuma beigām. Uzsver, ka nozarēm kopīgi jāizvērtē prioritātes un efektīvākās programmas jāpārņem valsts budžeta finansējumā, nodrošinot to pēctecību un izvairoties no sadrumstalotas pieejas programmu uzturēšanā.

K.Bergans-Berģis: piekrīt L.Āboliņas paustajam par nepieciešamību savlaicīgi plānot programmu ilgtspēju pēc ārējā finansējuma beigām. Norāda, ka valsts ilgstoši izmantojusi starptautisko fondu līdzekļus dažādu iekšpolitikas jautājumu risināšanai, taču būtiskākais izaicinājums ir nodrošināt, lai ar šo finansējumu izveidotās sistēmas spētu turpināt darboties arī pēc finansējuma perioda beigām. Uzsver, ka nepieciešams savlaicīgi domāt par ilgtspējīgiem risinājumiem, tostarp meklēt sadarbības iespējas ar nevalstisko sektoru un vienoties par prioritātēm turpmākai programmu uzturēšanai.

Nolēma:

- Pieņemt zināšanai sniegto informāciju.
- Nākamā gada pārskata prezentācijā iekļaut informāciju par īstenotajiem pasākumiem un to ietekmi uz rādītājiem.

2.

Par starpinstitutionālās sadarbības principu nostiprināšanu bērnu tiesību aizsardzībā: Ministru Kabineta 2017. gada 12. septembra noteikumu Nr. 545 "Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā" pārstrāde.

(ziņo: V.Vīlistere)

Par apspriežamo jautājumu izsakās: K.Bergans-Berģis, R.Kalvāns, I.Kurme, G.Kaminskis, L.Āboliņa, E.Stankus, G.Kovaļevska, P.Vilks.

V.Vīlistere: iepazīstina Bērnu lietu sadarbības padomes locekļus ar sagatavoto prezentāciju "Par starpinstitutionālās sadarbības principu nostiprināšanu bērnu tiesību aizsardzībā: Ministru Kabineta 2017. gada 12. septembra noteikumu Nr. 545 "Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā" pārstrāde" (sk.2.pielikumu).

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

K.Bergans-Berģis: norāda, ka izskatāmajā jautājumā būtu nepieciešams pieņemt divus lēmumus. Pirmais, atbalstīt vienotas starpinstitūciju sadarbības pieejas veidošanu bērnu tiesību aizsardzības jomā, nodrošinot savlaicīgu koordināciju bērna labāko interešu ievērošanai. Otrs, pieņemt zināšanai, ka noteikumu projekts institūcijām saskaņošanai tiks nosūtīts līdz 2026. gada 15. oktobrim.

R.Kalvāns: izsaka pateicību par sadarbību un izstrādāto projektu. Lūdz norādīt trīs būtiskākās atšķirības un ieguvumus jaunajā noteikumu projektā salīdzinājumā ar līdzšinējo regulējumu.

V.Vīlistere: skaidro, ka jaunajā pieejā tiek nodalīti stratēģiskie un individuālo gadījumu risināšanas virzieni, precizēti sadarbības principi un noteikti konkrēti termiņi rīcībai. Norāda, ka gadījumos, kad nepieciešama nekavējoša rīcība, risku izvērtēšana jāveic divu darba dienu laikā, savukārt situācijās, kad nepieciešama vairāku institūciju iesaiste – desmit darba dienas.

I.Kurme: papildina, ka noteikumu projekts tika nodots sabiedriskajai apspriešanai 2025. gada beigās un tajā ir ņemta vērā pašvaldību autonomija procesos, kas jau praksē darbojas sekmīgi. Norāda, ka esošā sadarbības grupa turpmāk pildīs stratēģisko funkciju – veiks padziļinātu izvērtējumu un plānos pakalpojumus noteiktās jomās, piemēram, vardarbības un seksuālās izmantošanas mazināšanai. Uzsver, ka galvenais akcents liekams uz sadarbību kā pamatprincipu, nevis uz formālām procedūrām, jo nevienai institūcijai atsevišķi nav pilnas informācijas par gadījumu. Tādējādi efektīva atbalsta sistēma ir iespējama tikai tad, ja visas iesaistītās puses savlaicīgi apvieno resursus un rīkojas kopā.

R.Kalvāns: jautā, vai jaunā regulējuma ietvaros sadarbības grupai ir paredzētas tiesības izdot administratīvos aktus.

I.Kurme: atbild noraidoši un paskaidro, ka grupa saglabā savu statusu kā koleģiāla institūcija, kuras pamatā ir starpinstitūciju sadarbība un koordinācija, nepieņemot atsevišķus administratīvos aktus.

G.Kaminiskis: aicina nodrošināt, ka izstrādes procesā tiek rūpīgi izvērtēti un ņemti vērā pašvaldību sniegtie priekšlikumi. Aicina nodrošināt, lai noteikumos ietvertā ātrā un efektīvā reaģēšana darbotos praksē un uzsvars būtu uz praktisko sadarbību, nevis birokrātiju. Skaidri noteikt pašvaldību pārstāvības līmeni (vai tā ir izpildinstitūcija vai politiskā vadība), kā arī reālistiski atspoguļot un izvērtēt projekta faktisko ietekmi uz budžetu un resursiem.

L.Āboliņa: norāda, ka starpinstitucionālā sadarbība nav pienākums, bet gan metode bērna labāko interešu nodrošināšanai. Uzsver, ka šo noteikumu mērķis ir skaidri parādīt, kādā veidā šai metodei būtu jātiek piemērotai praksē.

E.Stankus: jautā, kā šis mehānisms pārklājas un mijiedarbojas ar projektu “Skola - kopienā” aktivitātēm un Bērnu aizsardzības centra veidotajām atbalsta komandām, lai novērstu situācijas, kurās bērns tiek nosūtīts uz dublējošām atbalsta grupām.

G.Kovaļevska: skaidro, ka dažādu atbalsta programmu pieejamība neaizstāj sadarbības grupas darbu pēc būtības. Norāda, ka sadarbības grupas uzdevums ir izvērtēt bērna situāciju kopumā, apkopojot iesaistīto speciālistu rīcībā esošo informāciju. Ja bērnam jau tiek

nodrošināti vairāki atbalsta pasākumi, bet situācija neuzlabojas, sadarbības grupai ir jāmeklē papildu risinājumi. Uzsver, ka neviena atsevišķa programma vai institūcija nevar nodrošināt visu nepieciešamo atbalstu, tādēļ būtiska ir koordinēta starpinstitūciju sadarbība. Norāda, ka arī šobrīd praksē sadarbība starp institūcijām notiek pakāpeniski, iesaistot arvien plašāku speciālistu loku gadījumos, kad sākotnējie risinājumi nav devuši rezultātu. Papildina, ka valsts nodrošinātie pakalpojumi un atbalsta programmas sniedz papildu atbalstu pašvaldībām un izglītības iestādēm, savukārt regulāra informācijas apmaiņa un savstarpēja sadarbība palielina iespēju sasniegt bērnam labvēlīgu risinājumu.

E.Stankus: pateicas par atbildi un jautā, kāda rīcība paredzēta gadījumos, kad sadarbības grupa nesanāk noteiktajā termiņā.

V.Vilistere: norāda, ka noteikumi paredz pašvaldībām iespēju vērsties Bērnu aizsardzības centrā pēc metodiskā atbalsta gan individuālos gadījumos, gan krīzes situācijās. Informē, ka attiecīgie procesi un rīcības kārtība tiks detalizētāk skaidrota izstrādes procesā esošajās vadlīnijās.

G.Kovaļevska: precizē, vai pareizi saprata jautājumu par to, vai ir paredzēta atbildība un sekas, ja grupa nesanāk divu darba dienu laikā.

I.Kurme: skaidro, ka ne Bērnu aizsardzības centram, ne Labklājības ministrijai nav iespējams operatīvi sekot līdzi lokāliem kavējumiem, jo informācija par konkrētajiem gadījumiem ir pašvaldības rīcībā. Tādēļ nav paredzēts mehānisms tiešai valsts institūciju reaģēšanai gadījumos, ja sadarbības grupa nesanāk noteiktajā termiņā. Uzsver, ka viena no stratēģiskās sadarbības grupas funkcijām ir pārraudzīt starpinstitūciju sadarbību pašvaldības ietvarā. Norāda, ka regulējums neparedz īpašu atbildības vai soda mehānismu par noteikto termiņu neievērošanu.

G.Kovaļevska: papildina ka gadījumos, kad sadarbības grupa nesanāk noteiktajā divu darba dienu termiņā, vecākiem vai speciālistiem vispirms ir jāvērsas pie sadarbības grupas vadītāja, lai noskaidrotu kavēšanās iemeslus. Ja jautājums netiek risināts, nākamais solis ir vērsšanās pie pašvaldības kā iestādes dibinātāja, jo šie jautājumi vispirms ir jārisina vietējā līmenī. Uzsver, ka valsts institūciju tieša iesaistīšana un sūdzību iesniegšana valsts līmenī nav pašmērķis, jo valsts iestādēm nav jāpārņem pašvaldības iestāžu tiešā pārraudzība. Lai skaidrotu šo rīcības kārtību un novērstu praksi par katru procedūras nokavējumu uzreiz sūdzēties valsts institūcijās, pirms ir noskaidroti iemesli un faktiskais aizskārums, visi šie rīcības akcenti tiks ietverti un skaidroti Bērnu aizsardzības centra izstrādātajās vadlīnijās.

E.Stankus: paskaidro, ka jautājums par atbildību tika uzdots, jo praksē pašvaldību pieejas atšķiras un ne visur sadarbība norit veiksmīgi. Pauž bažas, vai jaunais regulējums spēs mainīt pastāvošo praksi, ja noteiktais termiņš praksē var netikt ievērots bez jebkādam sekām.

K.Bergans-Berģis: piebilst, ka šis vēl nav galīgais lēmums, bet gan konceptuālais virziens, kurā tiek gatavots priekšlikuma izstrādes uzdevums.

P.Vilks: norāda, ka no prezentācijas sapratis, ka jaunajā pieejā lielāks uzsvars likts uz sadarbības principu, attālinoties no detalizēti regulēta algoritma vai gadījumu vadības modeļa. Pauž bažas, ka pārāk vispārīgs regulējums var nenodrošināt iecerēto rezultātu praksē. Atzīmē,

ka šāda pieeja izvēlēta apzināti, paļaujoties uz sadarbības principu ievērošanu un vadlīniju piemērošanu, vienlaikus vērš uzmanību, ka bieži vien praksē vadlīnijām nav saistoša rakstura. Uzsver nepieciešamību nodrošināt, lai regulējums neklūtu pārāk formāls un neveidotos situācija, kurā par sadarbības procesa nenodrošināšanu nav skaidri identificējama atbildība.

I.Kurme: papildina, ka piedāvātais modelis stiprina tieši stratēģisko atbildību pašvaldības līmenī, nodrošinot pārredzamu iestāžu sadarbības pārraudzību un pēctecību.

P.Vilks: piebilst, ka, lai gan stratēģiskā pārraudzība ir būtiska, vienlaikus svarīgi nodrošināt, lai sadarbības principi praksē pārtaptu skaidrā un efektīvā operacionālajā rīcībā.

R.Kalvāns: piebilst, ka skolām un izglītības iestādēm visvairāk interesēs tieši operacionālā un burtiskā sadarbība praksē, kā arī tas, kā šie principi tiks īstenoti reālajā ikdienas darbā.

K.Bergans-Berģis: norāda, ka līdz 2026. gada 15. oktobrim institūcijām tiks nosūtīta noteikumu projekta redakcija, un paredzams, ka pēc tās saņemšanas turpināsies diskusijas un saskaņošanas process. Tā kā iebildumi netiek saņemti, aicina atbalstīt abus iepriekš izteiktos lēmuma projektus un pāriet pie nākamā darba kārtības jautājuma par 2028. – 2034. gada plānošanas perioda prioritātēm bērnu un ģimeņu atbalsta jomā. Informē, ka ņemot vērā laika ierobežojumus, jautājumi un ziņotāju plāni primāri tiks pieņemti zināšanai, savukārt visas prezentācijas tiks nosūtītas dalībniekiem, lai ar tām varētu detalizēti iepazīties vēlāk.

Nolēma:

- Atbalstīt vienotas izpratnes veidošanu par starpdisciplināro iestāžu sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā. Sadarbības iestāžu darbībai jābūt koordinētai un savlaicīgai, nodrošinot bērna labākās intereses.
- Konceptuāli atbalstīt sadarbības noteikumu pārstrādi jaunā redakcijā. Labklājības ministrijai ne vēlāk kā līdz 2026.gada 15.oktobrim nosūtīt noteikumu projektu līdzatbildīgajām institūcijām.

3.

Eiropas Savienības fondu 2028. – 2034. plānošanas perioda prioritātes bērnu un ģimeņu jomā.

(ziņo: A.Tomsone, I.Kurme, J.Bekmanis, R.Kalvāns, B.Mūrniece, A.Jumakova, A.Mežulis)

Par apspriežamo jautājumu izsakās: L.Āboliņa, K.Bergans-Berģis, E.Stankus, P.Vilks.

L.Āboliņa: pirms prezentācijas informē, ka Veselības ministrijā nav atsevišķa politikas virziena bērnu un ģimeņu jomā, bet faktiski visas aktivitātes ir saistītas ar to, ka tās ietekmē gan individuālas personas, gan ģimenes. Uzsver, ka mērķis ir iezīmēt prioritātes un attīstības fokusus.

A.Tomsone: iepazīstina Bērnu lietu sadarbības padomes locekļus ar Veselības ministrijas sagatavoto prezentāciju “Plānošanas stratēģija ES fondu 2028.-2034.gada perioda investīcijām veselības nozarē” (sk. 3.pielikumu).

L.Āboliņa: norāda, ka viens no galvenajiem izaicinājumiem ir veselības politikas fokusa maiņa no slimību ārstēšanas uz profilaksi un prevenciju. Uzsver, ka savlaicīgi preventīvie pasākumi un ieguldījumi agrīnas intervences pakalpojumos ir efektīvāki un ilgtermiņā prasa mazāk resursu nekā veselības problēmu seku novēršana un ārstēšana.

I.Kurme: norāda, ka Labklājības ministrijas piedāvātais prioritāšu kopums bērnu un ģimeņu politikas jomā ir vērsts uz preventīvu pieeju, stiprinot agrīno intervenci un atbalsta pasākumus, nevis koncentrējoties tikai uz reaģēšanu krīzes situācijās un īpaši smagu gadījumu seku novēršanu. Iepazīstina Bērnu lietu sadarbības padomes locekļus ar Labklājības ministrijas sagatavoto prezentāciju “Eiropas Savienības fondu 2028. – 2034. plānošanas perioda prioritātes bērnu un ģimeņu jomā” (sk. 4.pielikumu).

J.Bekmanis: informē, ka Iekšlietu ministrijai bērnu un ģimeņu politikas jomā nav definētas atsevišķas prioritātes Eiropas Savienības fondu 2028. – 2034. gada plānošanas periodam.

K.Bergans-Berģis: norāda, ka prezentācijās ir saskatāms vairāku nozaru prioritāšu un plānoto pasākumu pārklājums, kas apliecina nepieciešamību pēc savstarpējas sadarbības un koordinācijas. Uzsver, ka bērnu un ģimeņu politikas jautājumi ir starpnozaru jautājumi, kuru risināšanā būtiska ir dažādu institūciju iesaiste, un tieši tādēļ ir svarīgs šāds diskusiju formāts.

R.Kalvāns: iepazīstina Bērnu lietu sadarbības padomes locekļus ar Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavoto prezentāciju “Izglītības un zinātnes ministrijas prioritātes ES fondu 2028. – 2034. gada investīcijām: bērniem un jauniešiem” (sk. 5.pielikumu).

B.Mūrniece: iepazīstina Bērnu lietu sadarbības padomes locekļus ar Kultūras ministrijas sagatavoto prezentāciju “Kultūras ministrijas plānotie ieguldījumu virzieni ES fondu 2028. – 2034. gada periodam” (sk. 6.pielikumu). Noslēgumā norāda, ka kultūras nozare daudzos jautājumos pārklājas ar citu nozaru prioritātēm un ir gatava iesaistīties starpnozaru sadarbībā. Aicina, plānojot un īstenojot atbalsta pasākumus bērnu un ģimeņu jomā, neaizmirst par kultūras nozares potenciālu sniegt ieguldījumu dažādu sociālu problēmu risināšanā un prevencijā.

A.Jumakova: iepazīstina Bērnu lietu sadarbības padomes locekļus ar Tieslietu ministrijas sagatavoto prezentāciju “Tieslietu ministrijas ziņojums Bērnu lietu sadarbības padomes sēdei par ES fondu 2028. – 2034. gada plānošanas perioda prioritātēm bērnu un ģimeņu jomā” (sk. 7.pielikumu).

E.Stankus: jautā par Tieslietu ministrijas projektu “Bērnu un jauniešu drošā māja” un interesējas, kurā gadā pakalpojums būs pieejams bērniem un jauniešiem.

A.Jumakova: atbild, ka projekta “Bērnu un jauniešu drošā māja” īstenošanas termiņš ir pagarināts, un pakalpojuma izveidei nepieciešami aptuveni trīs gadi.

A.Mežulis: norāda, ka par prioritātēm un konkrētiem atbalsta pasākumiem vēl nepieciešamas papildu starpinstitucionālas diskusijas. Informē, ka Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija kā par digitalizāciju atbildīgā nozare savos prioritārajos pasākumos īpašu uzmanību pievērš viedo un digitālo risinājumu attīstībai. Atzīmē, ka Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā tika finansēti aukļu pakalpojumi un pirmsskolas

izglītības pieejamības pasākumi, taču, ņemot vērā demogrāfiskās tendences un dzimstības samazināšanos, nākamajā periodā nepieciešams izvērtēt turpmāko investīciju lietderību šajā jomā, jo pirmsskolas izglītības pieejamības izaicinājumi šobrīd izteiktāk saglabājas galvenokārt Pierīgas reģionā. Pauž atbalstu Labklājības ministrijas priekšlikumam attīstīt jauniešu centru pakalpojumus un uzsver nepieciešamību koordinēt pasākumus starp nozarēm, lai novērstu darbību dublēšanos un nodrošinātu efektīvu finansējuma izmantošanu. Nobeigumā uzsver, ka, lai gan nozares galīgās pozīcijas un risinājumu ietvars vēl nav pilnībā definēti, būtiska nozīme turpmāk būs viedajiem un digitālajiem rīkiem, tostarp specializētas programmatūras izstrādei, kas palīdzēs efektīvāk risināt starpinstitutionālās sadarbības un procesu vadības jautājumus.

K.Bergans-Berģis: izsaka pateicību ziņotājiem un uzsver savstarpējās sadarbības un koordinācijas būtisko nozīmi, norādot, ka nozarēm ir jādarbojas saskaņoti un jāveido savstarpēji papildinoša pieeja bērnu un ģimeņu atbalsta jomā.

P.Vilks: norāda, ka attiecībā uz Eiropas Savienības fondu 2028.-2034. plānošanas perioda prioritātēm bērnu un ģimeņu jomā svarīgi nodrošināt uzsāktu programmu pēctecību, īpaši atbalsta sistēmu un profesionālo komandu attīstībā. Atzīmē, ka šīm programmām jābūt integrētām attiecīgajās veselības, labklājības un izglītības nozares institūcijās, nevis jādarbojas kā izolētām starpnozaru iniciatīvām. Uzsver nepieciešamību izvērtēt programmu savstarpējo pārklāšanos un pilotprojektu lietderību, skaidri nosakot sasniedzamos rezultātus un prioritāšu secību, ņemot vērā pieejamos resursus.

R.Kalvāns: atgādina, ka šobrīd nozarēm ir uzdots veikt Eiropas Savienības fondu 2028.-2034. gada plānošanas periodā plānoto pasākumu prioritizēšanu un ranžēšanu.

P.Vilks: papildina, ka prioritāšu ranžējumā tiks vērtēta ietekme, apzinoties, ka sociālās jomas programmām ir atšķirīga specifika un to atdevi nevar mērīt tikai ar tiešu ekonomisko ieguvumu.

K.Bergans-Berģis: atzīmē, ka prioritāšu izvērtēšanā sociālās jomas izdevumi bieži tiek vērtēti atšķirīgi no ekonomiskajiem ieguldījumiem, un norāda uz Latvijas Universitātē izstrādātām pieejām sociālās ietekmes izvērtēšanai.

R.Kalvāns: norāda, ka būtisks jautājums ir Eiropas Savienības fondu finansēto programmu turpināmība nākamajā plānošanas periodā. Atzīmē, ka nav skaidrības, vai Eiropas Komisija pieļaus līdzšinējo projektu tiešu turpināšanu, tādēļ projektu īstenotāji meklē dažādus risinājumus un pieejas, kā saglabāt veiksmīgi uzsāktu programmu saturu un mērķus, vienlaikus pielāgojot tos jaunā plānošanas perioda nosacījumiem.

K.Bergans-Berģis: izsaka pateicību visiem iesaistītajiem un atgādina, ka visas prezentācijas tiks nosūtītas kopā ar protokolu.

Nolēma:

Pieņemt zināšanai.

Sēdi slēdz plkst.17.25.

- Pielikumā: 1) Iekšlietu ministrijas, Ieslodzījuma vietu pārvaldes, Valsts probācijas dienesta un Bērnu aizsardzības centra Prezentācija par pārskatu “Pārskats par nepilngadīgo noziedzības stāvokli un noziedzīgos nodarījumos cietušajiem bērniem 2025.gadā”.
- 2) Labklājības ministrijas prezentācija “Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā”.
 - 3) Veselības ministrijas prezentācija “Plānošanas stratēģija ES fondu 2028. – 2034.gada perioda investīcijām veselības nozarē”.
 - 4) Labklājības ministrijas prezentācija “Eiropas Savienības fondu 2028. – 2034. plānošanas perioda prioritātes bērnu un ģimeņu jomā”.
 - 5) Izglītības un zinātnes ministrijas prezentācija “Izglītības un zinātnes ministrijas prioritātes ES fondu 2028. – 2034. gada investīcijām: bērniem un jauniešiem”.
 - 6) Kultūras ministrijas prezentācija “Kultūras ministrijas plānotie ieguldījumu virzieni ES fondu 2028. – 2034. gada periodam”.
 - 7) Tieslietu ministrijas prezentācija “Tieslietu ministrijas ziņojums Bērnu lietu sadarbības padomes sēdei par ES fondu 2028. – 2034. gada plānošanas perioda prioritātēm bērnu un ģimeņu jomā”.

Sēdes vadītājs

K.Bergans-Berģis

Protokolētājs

I.Ļemenova